

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕОРІЙ НАВЧАННЯ
В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ НА ЕТАПІ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ (ВЛАСНИЙ ДОСВІД)**

**Міщенко О. Я., Калько К. О., Осташко В. Ф., Халєєва О. Л.,
Березняков А. В., Риженко І. М.**

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Кафедра клінічної фармакології

clinpharmacol_ipksph@nuph.edu.ua

Сьогодення ставить нові вимоги до взаємовідносин між учнем та викладачем, що відповідно визначає необхідність застосування інноваційних підходів для реалізації навчального процесу. В середовищі навчального процесу на тепер найбільшої популярності набули такі теорії навчання: біхевіористська (поведінкова), когнітивна, конструктивістська, конективістська, а також теорія освіти дорослих і саморегульованого навчання. За своєю наповнюваністю всі ці теорії дещо перекликаються одна з одною, однак вони відрізняються між собою за домінуючою ідеєю.

Ключовими пунктами біхевіористської (поведінкової) теорії є те, що студенту треба чітко поставити «планку» навчання і разом з тим дати можливість реально себе оцінити в практиці. Так, згідно з цією теорією має бути добре вибудований зворотній зв'язок викладача зі студентом, а контент має бути побудований від простого до складного. Біхевіористська теорія навчання добре застосовується в закладах середньої освіти (коледжі, технікуми), де студенти проходять перехідний період від школярів до учнів вищої школи.

Враховуючи той факт, що в Інституті підвищення кваліфікації спеціалістів фармації (ІПКСФ) НФаУ основним контингентом слухачів є дорослі люди, найбільш зручною для організації навчального процесу є когнітивна теорія та теорія освіти дорослих, хоча також в практиці мають місце окремі елементи конструктивістської та конективістської теорій навчання.

Дорослі слухачі, зазвичай, є сформованими самостійними особистостями зі стійкою внутрішньою мотивацією, багажем власного життєвого досвіду, тобто готовими та орієнтованими до навчання. Високо мотивований слухач, зазвичай, є здатним до навчання, а згідно з конективістською теорією саме здатність до навчання є більш важливим, ніж те, що учень вже знає.

При проведенні лекційних, практичних і семінарських занять науково-педагогічний колектив кафедри клінічної фармакології враховує здатність дорослих слухачів до релевантності, тому інформація викладачами на заняттях подається та, яка дійсно буде корисною та застосованою в їх практичній діяльності. В своїх навчальних матеріалах педагоги кафедри широко застосовують різні способи подачі матеріалу: текст, графіку, анімації, аудіо- та відеоматеріали. Також при підготовці навчального матеріалу викладачі дотримуються стратегії, задекларованої когнітивною теорією навчання щодо подачі важливого контенту (виділення важливих аспектів за допомогою світлових ефектів, кольорів, шрифтів і локалізація їх у центрі екрану). Подача матеріалу лекції окремими блоками, які логічно розміщені та відображені в плані лекції, також допомагає кращому засвоєнню знань, а використання глосарію основних понять та термінів допомагає слухачам пов'язати нову інформацію із вже існуючою в їх свідомості. На практичних і семінарських заняттях широко використовуються симуляційні методи навчання, оскільки матеріально-технічна база кафедри дає можливість

відпрацьовувати практичні навички біля ліжка хворого (для лікарів), а розбір кейсів з реального життя (для провізорів, фармацевтів) відтворює реальні умови робочого місця провізора (фармацевта), підкреслює практичну значимість отриманих знань та допомагає відшліфувати алгоритм фармацевтичної опіки за першим столом.

Для підтримки зворотнього зв'язку з аудиторією викладачі кафедри запитують у слухачів, як представників практичної фармації, чи застосовують вони у своїй роботі протоколи провізора; як вони діють в тій чи іншій ситуації. Викладачі враховують думку слухачів про ту чи іншу проблему; із задоволенням приймають до уваги їх пропозиції щодо вдосконалення викладання теоретичної частини дисципліни з персональним урахуванням практичного досвіду кожного із них.

Крім того, в своїй роботі зі слухачами науково-педагогічний колектив кафедри клінічної фармакології ІПКСФ НФаУ дотримується шанобливого ставлення до них та принципу «студент в центрі уваги» (студентоорієнтоване навчання), що є домінуючим в конструктивістській теорії навчання. Сподіваємося, що практичний досвід викладачів кафедри клінічної фармакології ІПКСФ НФаУ буде корисний для колег різних галузей освіти.

Література

1. Jonassen, D. H. Constructivism: implication for designs and delivery of instruction. New York: Scholastics, 1995.
2. E-Learning: Didactical Recommendations and Quality Assurance An Overview. URL: http://www.boku.ac.at/fileadmin/_/unileitung/bdr/qualitaetsmanagement/QMS/ELLS_eLearning_Didactical_Recommendations__QA_17.04.2
3. Zumbrunn S., Tadlock J., Roberts E.D. (2011). Encouraging Self-Regulated Learning in the Classroom: A Review of the Literature. Retrieved 14.07.2014 From http://www.self-regulation.ca/download/pdf_documents/Self%20Regulated%20Learning.pdf
4. Gubahar, Y. (2009). Usage of Electronic Portfolios for Assessment. In L.T. Wee Hin and R. Subramanian (Eds.), Handbook of Research on New Media Literacy at the K-12 Level: Issues and Challenges (First Edition, pp. 702719). New York: Information Science Reference
5. ASTD. (2001). A Vision of E-Learning for America's Workforce: Report of the Commission on Technology and Adult Learning. Alexandria, [WWW document], Retrieved online 18/10/2013 at URL <http://schoolofed.nova.edu/dll/Module1/Elearning-Workplace.pdf>